

Nyhetsbrev oktober 2026

for Norske museumsvenner

Meget vellykket årsmøtehelg på Fagernes

Valdres var kledd i vakker høstdrakt da delegater fra Sør- og Midt-Norge samlet seg til årsmøtehelg på Fagernes i midten av september. Panelsamtale, omvisning ute og inne på Valdres Folkemuseum, besøk til Slidredomen og festmiddag med prisutdelinger stod på programmet. Søndagen ble innledet med foredrag, og samlingen ble avsluttet med selve årsmøtet.

Vennelaget for Valdres Folkemuseum var lokal arrangør, svært godt hjulpet av ansatte i folkemuseet. Samlinga foregikk på Valdres Folkemuseum og vi ble imponert over lokalitetene både ute og inne. Museet feirer 125 års jubileum i år. De har årlig rundt 200 åpne arrangementer. I 2022 mottok museet «Årets museum» for arbeid med mangfold og inkludering.

Samtale om frivillighet

Fredag kveld var satt av til en panelsamtale om frivillighetens rolle og oppgaver for landets museer, ledet av direktøren for Valdresmusea, Ole Aastad Bråten. Han åpnet med å stadfeste at det aldri vil bli bevilget nok penger til å drive museer uten de frivilliges innsats. Marte Tangen fra Norges Frivilligsentraler sa at frivilligsentraler ofte er rekrutteringsaktør for frivillighet ellers, f.eks. i museer. Tom Svellet, leder i hovedutvalg for kultur i Innlandet, oppfordret til å få fram samfunnsnyttene av frivillighet overfor politikere, «se til idretten», påpekte han. Tidligere leder i Vennelaget for Valdres Folkemuseum, Oddrun Hegge, fortalte om sine erfaringer. Stortingsrepresentant Anne Lise Fredlund (SV) var også i panelet, hun lovte å følge opp konkrete innspill fra debatten.

Fra panelsamtalen fredag kveld. Foto: G.L. Serikstad

Langeleik, skifer og kirkebesøk

Lørdagen startet med vakre toner fra langeleikspill og flott folkedans i Rognebygningen på museumsområdet. Vi fikk være med på vandreforedrag om utvinning og bruk av lokal skifer, som kler takene på mange av bygningene på museet. Museet omfatter en rekke bygninger, som ligger vakkert til på ei halvøy. Vandringen endte med omvisning og servering på stølen. Underveis stoppet vi bla. ved et pågående laftekurs i regi av museet. Valdres Folkemuseum satser mye på praktisk kursing, ikke minst til barn og unge. Etter lunsj og en kort busstur fikk vi en interessant omvisning i den vakre Slidredomen, fra 1200-tallet. Steinkirka er en av de mange kirkene i området.

Årsmøtedeltagerne utenfor Slidredomen. Foto: K. Sterud

Prisutdelinger

Tradisjonen tro ble Marianne Andresens pris utdelt. I år ble prisen tildelt Hegra Festnings venner for sin mangeårige innsats for å utvikle museet og formidle dets historie. I tillegg var prisen en anerkjennelse av venneforeningens bidrag til at sentrale deler av museet ble fredet i 2025.

Sissel Nesbø, Vidar Arne Pettersen og Guri Fornes Drop fra Hegra Festnings venner mottok prisen fra styreleder Bjørn Laastad. Foto: K. Sterud

Hedersprisen «Årets venneforening» ble tildelt Kristiansund museums venner for sin omfattende innsats for å bevare Gamle Brunsvikens reperbane i Kristiansund. Reperbanen fra 1856 er Norges siste autentiske, operative reperbane (taufabrikk) med produksjonsutstyret intakt, i en over 200 meter lang bygning.

HMS og samarbeidsavtaler

Søndag morgen startet programmet med foredraget «Ansvar og forsikringer ved frivillig arbeid i museene ved Eivind Bryne. Ved arbeid for museet faller frivillige faller utenom arbeidstaker-begrepet. Frivillighetsarbeid er i en rettslig gråsoner og i praksis vil ofte ansvarsforholdet være delt mellom museet og vennelaget. Rolleavklaring på forhånd er viktig. Styremedlem Christian G. Lindman la fram styrets arbeid med en veileder for samarbeidsavtaler mellom et museum og dets venneforening. Han anbefalte at slike avtaler blir inngått for å klargjøre og formalisere samarbeidet.

Årsmøtet

I alt 40 personer deltok på samlinga, og 30 av disse deltok på selve årsmøtet.

Årsmøtet vedtok enstemmig å endre forbundets navn til Norske museumsvenner. I forbindelse med navneskiftet vil også logo og grafisk profil bli endret. Grafisk designer Gerhard Stoltz har utviklet logoene som en ubetalt vennetjeneste. Mer informasjon om dette vil komme senere.

Årsmøtet gav styret fullmakt til å fastsette møtested for neste årsmøte. Styreleder la fram forslag til resolusjon fra Einar Schibevaag: «Styresmaktene må styrkje det frivillige i musea våre». Årsmøtet støttet resolusjonen og gav styret fullmakt til å redigere teksten. Resolusjonen er nå sendt til kultur- og likestillingsministeren og til medlemmer av Stortingets Familie- og kulturkomite.

En viktig sak på årsmøtet var valget. Det omtales nærmere i Leders hjørne nedenfor.

Ved slutten av møtet ble styremedlem og administrativ leder Einar Raastad takket av etter en mangeårig og meget verdifull innsats for FNM. Imidlertid fortsetter han med å ivareta administrative oppgaver innenfor økonomi og søknader om mva-kompensasjon.

En oppsummering av årsmøtet fins på vår Facebook side: [\(1\) Norske museumsvenner | Facebook](#)

Einar Raastad mottok et særtrykk av et av Harriet Backers hovedverk, «Interiør fra Uvdal stavkirke», som takk for den store innsatsen. Foto: G.L. Serikstad

Leders hjørne

Skuffende fra Regjeringen i Statsbudsjettet

Norske museumsvenner er den største medlemsforeningen i Kulturvernforbundet som ikke mottar driftsstøtte over Kultur- og likestillingsdepartementets budsjett. Vi søkte om et beskjedent beløp og hadde en godt formulert og begrunnet søknad. Dessverre ble vi ikke tildelt midler i Statsbudsjettet som ble lagt frem 7. oktober.

Vi er skuffet, men ikke slått ut!

Vi håper nå på at det kan finnes plass til et beløp gjennom forhandlingene. Ap skal ha med sine støttepartier i Stortinget noe senere i høst. Vi har hatt møter i Stortinget for å legge grunnlag for det.

Valg av nytt styre på årsmøtet

På årsmøtet den 20. september ble det valgt nytt styre. Styret har denne sammensetningen frem til neste årsmøte høsten 2027:

- Bjørn Laastad, Lysøens venner (leder)
- Grete Lene Serikstad, Tingvoll museumslag (nestleder)
- Christian G. Lindman, Domkirkeoddens venner (styremedlem)
- Bente Gustavson, Nøstetangen Glasværks venner (styremedlem)
- Arne Erik Fønhus, Venelaget for Valdres folkemuseum (styremedlem)
- Guri Fornes Drop, Hegra Festnings venner (styremedlem)
- Signe Opsahl, Ryfylkemuseets venner (styremedlem)

Styret kan kontaktes via e-post: fnmuseum@gmail.com

Rabattordning ved bruk av StyreWeb

Styret har fremforhandlet en rabattordning for medlemsforeninger som velger å ta i bruk StyreWeb som administrativt verktøy innen årsskiftet. Ytterligere informasjon om dette er sendt medlemsforeningene i en e-post og er lagt ut på vår Facebook side.

Veileder for samarbeidsavtale med museet

Flere venneforeninger kan med fordel regulere relasjonen til «sitt museum» gjennom en samarbeidsavtale. For å hjelpe våre tillitsvalgte i gang har vi utviklet en veileder med generelle råd og tips om hvilke elementer en slik avtale kan inneholde. Det er imidlertid viktig at den endelige avtaleteksten tilpasses de lokale forhold best mulig. Ledelsen i Norges Museumsforbund er kjent med veilederen og er positive til at slike dialoger kan igangsettes.

Verdensdagen for frivillighet i museene

Norske museumsvenner deltok for første gang i den internasjonale dagen for frivillighet i museene, WFFM World Day, med et arrangement i Anno Domkirkeodden historiesenter på Hamar søndag 11.oktober. Vi vil skrive mer om dette seinere.

Jeg ønsker alle medlemmer lykke til med egne arrangementer denne høsten! Dere gjør alle en meget verdifull innsats for vår kulturarv!

Vennehilsen fra Bjørn

Møte på Stortinget 4.5.2026. Fra venstre: Bjørn Laastad, Hedda Lombardo fra Kulturvernforbundet og Bente Estil, leder for Stortingets Kultur- og familiekomite, Ap.

Nytt medlem: Venneforeningen Bergens Sjøfartsmuseum

Av Kjell Vassdal

Venneforeningen Bergens Sjøfartsmuseum (VBS) har som formål å direkte eller indirekte støtte driften av Bergens Sjøfartsmuseum, samt å øke interessen og forståelsen for bergensk og norsk sjøfartshistorie. Formålet skal søkes nådd ved opprettholdelse og utvikling av en aktiv forening.

Hovedoppgavene til VBS er å iverksette generalforsamlingens vedtak og bestemmelser, forvalte og føre kontroll med foreningens økonomi, samt å representere foreningen utad. Av andre oppgaver kan nevnes "båtbygging" for barn under festivaler som Fjordsteam og lignende, bistå under arrangementer på museet som Familiedagene og foredrag etc. samt bidra til Museets oppgaver etter behov.

Foreningens styre, som har sitt sete i Bergen, består av fem medlemmer. Alle medlemmene er tidligere sjøfolk og/eller har tjenestegjort i den Kongelige Norske Marine.

Medlemmer i VBS blir rekruttert som hovedsakelig som følger:

1. Bergens Skipperforening og Bergens Rederiforening
2. Bedrifter i Bergensområdet, typisk rederier eller skipsmeglere, driftsselskaper o.l.
3. Privatmedlemmer

Medlemmer har gratis adgang til eget museum og til Museum Vests andre museer, Stavanger Maritime Museum og Norsk Maritimt Museum i Oslo.

Foreningens generalforsamling holdes i april og blir alltid etterfulgt av en sosial sammenkomst. I 2025 og 2026 ble generalforsamlingen avslutta med visning av kulturfilmen "Martha" etterfulgt av hakkebøff, røde pølser, rugbrød, dansk sild, leverpostei, salami etc., dette var også festmiddag ombord på SS Martha!

Les mer om Bergen Maritime museum: <https://sjofartsmuseum.museumvest.no>

Høstlig hilsen fra oss i styret for Norske museumsvenner